

Sunil Dutt and another v. State of Punjab and others 1
(S.S. Nijjar, J.)

ਐਸਐਸ ਨਿੱਤਰ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸਾਰੋਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CWP ਨੰ. 2004 ਦੇ 17697

10 ਜਨਵਰੀ, 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾ. 226—ਜਨਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ—ਪਨਸਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਪ੍ਰਬੰਧ, ਗਥਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ — ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ— ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਹਨ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਅਕਤੀ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ - 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਅਦਾਲਤੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਜ਼ੂਅਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਧਾਰਨੀਕਰਨ ਹੈ। ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(ਪੈਰਾ ੫)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੮)

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਾਰੂ ਤੁਲੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ.ਐਨ.ਐਸ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਦੀਪਾਲੀ ਪੁਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ,
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਲਈ।

ਪੁਨੀਤ ਬਾਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

5.5. ਨਿੱਜਰ, ਜੇ. (ਓਰਲ):

(1) ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 (ਅਨੈਕਸਚਰ-ਪੀ.5) ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 6 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਕਾਇਆ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

(3) ਕਿ ਇਹ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਨਾਜ, ਕਣਕ, ਚਾਵਲ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ, ਬਾਰਦਾਨਾ, ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਕਸੇ, ਪੋਲੀਥੀਨ ਤਰਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਚੋਰੀ/ਗਬਨ/ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਘਪਲੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਅਲਬੇਲ ਸਿੰਘ, ਫੀਲਡ ਅਫਸਰ, ਕਸ਼ਮੀਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ (ਪਨਸਪ), ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਮੈਨੇਜਰ-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਪਨਸਪ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ। ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਪਨਸਪ ਦਫਤਰ, ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ/ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ੱਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 5 ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪਨਸਪ ਦੀਆਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

4. ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਨਸਪ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 14 ਫਰਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਨਸਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਨਸਪ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੋੜ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੈਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਟੋਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵੰਡ ਸਟੋਰ. ਪਨਸਪ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਲਈ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ

Sunil Dutt and another v. State of Punjab and others 3
(S.S. Nijjar, J.)

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਵੀ। ਇੱਥੇ ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ ਸਕੱਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਵਿੱਤ, ਪਨਸਪ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਪਨਸਪ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਨਸਪ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (a) ਵਪਾਰ, ਖਰੀਦ, ਸਟੋਰੇਜ, ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੁਰਾਕੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮੇਤ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਲਈ।
- (b) ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਨਿਰਮਾਣ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ।
- (c) ਚੌਲ ਮਿੱਲਾਂ, ਆਟਾ ਮਿੱਲਾਂ, ਤੇਲ ਮਿੱਲਾਂ, ਵਨਸਪਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉੱਦਮ ਜੋ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੜਾਅਵਾਰ ਕਰਨਾ।
- (d) ਭੋਜਨ-ਅਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ।
- (e) ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਆਯਾਤ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ।
- (f) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਜਬ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- (g) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (h) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ।
- (i) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਪਾਰ, ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ, ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ, ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ।

ਪਨਸਪ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਲਈ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੰਡ, ਸੀਮਿੰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਵਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ

ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਨਸਪ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਲਈ ਅਨਾਜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

(a) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਨਸਪ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਹੈ। ਪਨਸਪ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6) ਪਨਸਪ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਮੈਨੇਜਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਚਾਰਜ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਨਸਪ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਗੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਨਸਪ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ: 6) ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 5 ਦਾ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 5 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਵੱਲੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 7 ਜਨਵਰੀ 2004 ਅਤੇ 23 ਫਰਵਰੀ 2004 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਏਡੀਜੀਪੀ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮਾਰਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਜਨਤਕ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ 21 ਜੂਨ, 2004 ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। 7,09,45,474 ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ:-

“(a) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ CBI ਵਰਗੀ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(b) ਕੀ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਫਸਰਾਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(c) ਕੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਕੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ-ਪੀ.5 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

Sunil Dutt and another v. State of Punjab and others 5
(S.S. Nijjar, J.)

(d) ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪਨਸਪ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(e) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ, ਅਣਜਾਣ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਬਾਂਹ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਸੌਦੇ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗੀ। ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਨਸਪ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਨੇ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(5) ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 5 ਨਵੰਬਰ, 2004 ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਨਤੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਸਿਰਫ ਟਾਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਜ਼ੂਅਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(6) ਮਿਸਟਰ ਐਗਜ਼ੀ. ਅਗਰਵਾਲ 3 ਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 6 ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਬਾਲੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਬੀ. ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, (1) ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰਾ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸਲ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿੱਚ

(1) (2004)3 SCC 363

ਦੁਰਯੋਧਨ ਸਾਹੂ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, (1998) 7 SCC 273 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੋਕ-ਟੋਕ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਤੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਕਸਰ ਗ਼ੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫੈਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਦਿਲਚਸਪ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸਕੋਤ ਦਿੱਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੜਕ 'ਤੇ ਇਕ ਪੈਕੇਟ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਘਿਣਾਉਣੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਕੋਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਦਿਮਾਗ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਉੱਦਮ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮਿਸਾਲੀ ਖਰਚੇ ਵੀ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਤਿੱਥੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਕਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੂਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਫਜ਼ੂਲ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਟਰ ਕਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇ ਕਿ ਟੇਢੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

(7) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਗਰੀਬ, ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਅਸਮਰਥ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਕਲਪ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ 'ਤੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) 'ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਇਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਬੀ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(9) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ